

Universitätsbibliothek Wuppertal

Linguarum Vett. Septentrionalium Thesaurus Grammatico-Criticus Et Archæologicus

Hickes, George

Oxoniae, 1705

Caput primum. De literis

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1559)

CAPUT PRIMUM.

De Literis.

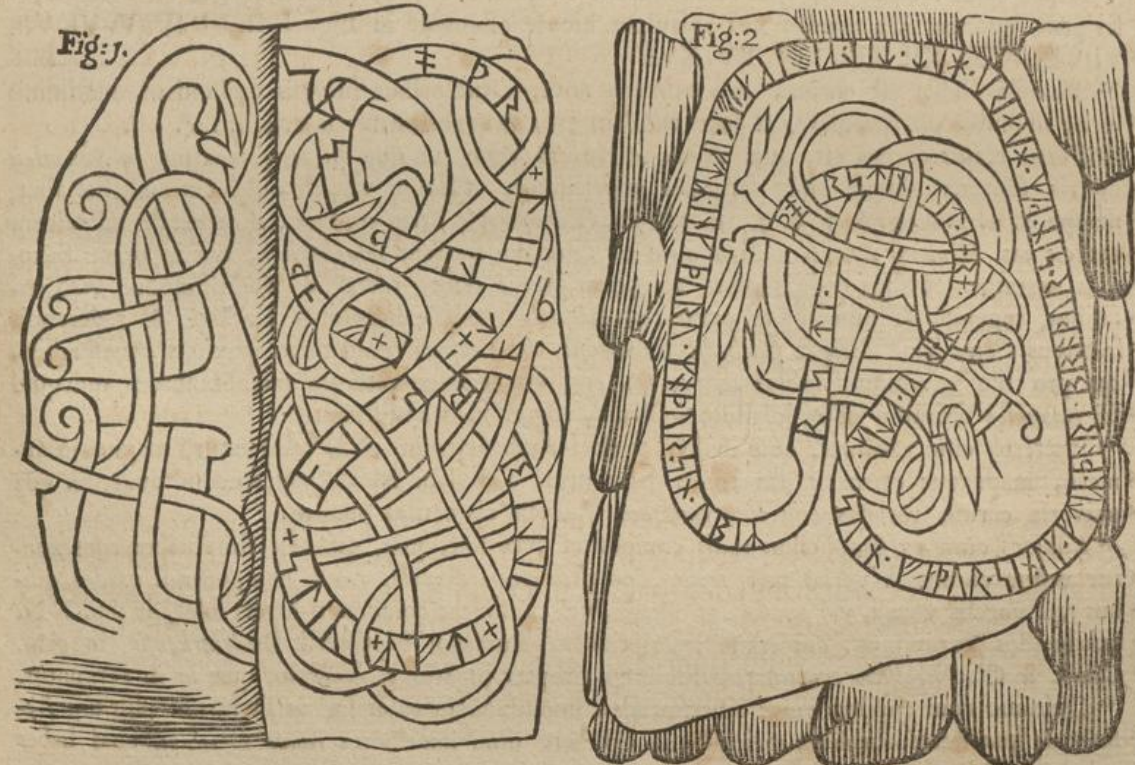
LITERAS lingua *Islandica* duplices habet: Veteres & Novas. Veteres *Runer* dictas sælicè successu ac immortalè cum nominis sui gloria ab interitu & oblivione jamdudum vindicavit Celeberrimus *Wormius*, opere, cui titulum fecit, *LITERATURA RUNICA*; Quarum communiore, maximeque receptas figuras, *Latino* ordine dispositas hic, lector, tibi exhibeo.

"Aar.	A.	A.	"Jis.	I.	I.	"Ridhr.	R vel ð.	R.
"Biarkan.	B.	B.	"Kaun.	P.	K.	"Sol.	U.	S.
"Knefol.	l.	C.	"Lagur.	l.	L.	"Tyr.	↑ vel 4.	T.
"Dufs.	f vel 4.	D.	"Madur.	ψ.	M.	"Ur.	U.	U.
"Stungen jis.	J.	E.	"Naud.	k.	N.	"Stungen fie.	Ʒ.	V & W.
"Fic.	F.	F.	"Oys.	ð.	O.	"	*H	X.
"Stungen kaun.	Ʒ.	G.	"Stungen Birk.	B.	P.	"Stungen ur.	U.	Y.
"Hagl.	*.	H.	"P. & Pn.		Q.	"Stungen dufs.	f.	TH.

"Genuina tamen series *Runarum* apud veteres *Septentrionales* hæc fuit.

"F. D. P. A. R. P. * K. I. A. U. T. B. N. ψ. ð.

"In hoc Alphabeto, elementum v, vii, xv, xxi, xxii, xxiii. *Stungen*, i. e. *punctata* vocantur, quod punctis ab aliis ejusdem formæ & ductûs distinguuntur. Et inter alia monumenta *Runicas* quæ in communibus ejus *runis* exarata sunt, haud multis postponendum est Saxum istud, quod cum altero, temporis dentibus exeso, stans speciosum in Atrio *Musæi Oxoniensis*, ut in libro nostro locum haberet, me fixis oculis perlustrantem, per venerabilem suam antiquitatem, & pro mea in almam matrem Academiam pietate, quasi oravit, & obtestatum est.

"Fig. I.

"NFIƷAR. NT. APNA. ITIK. APTI. INNBIRK. ƷA.

"Lithsmother lit akua stin austri Julibirni fath.

"Lithsmotherus incidi fecit saxum in memoriam Julibirni Patris.

"Fig. II.

"BARITIK. NT. FIR. ƷIRPI. ƷTIƷ. INIK. ƷAÐR. IK. NP. ƷAIR. ƷARI. BRAHR. IK.

"HR. *NARN. *NT. TIN. ƷI. ƷA. NP. ƷTI. IKPIÐR. ƷAÐR. IK. NBIR. RINTI.

"Thorstin lit gera merki stie Suin fathur sin. ut stie Thori broður sin.

"Thir hvaru hur til Græka. ug istie Ingithuru moður sin. Ubir visti.

"Thorstinus notas feri fecit in memoriam Suini patris sui. & in memoriam Thori fratris sui.

"Isti profecti sunt in Græciam. & in memoriam Ingithuru matris suæ. Ubir incidit.

* A 2

In

“In his autem monumentis, ut & in id genus fere omnibus, inscriptionum *runæ* in *nodis*, sive
 “*gyris nodorum* inculptæ leguntur, propterea quod apud veteres Septentrionales gentes *nodus*
 “amoris, fidei, amicitiae symbolum fuisse videtur, ut quod insolubile pietatis & affectus nexum
 “significavit. Hinc apud Boreales *Anglos*, *Scotosque*, qui *Danorum* veterum tum sermonem,
 “tum mores magna ex parte adhuc retinent, *nodus* in gyros curiose ductus, fidei & promissio-
 “nis, quam *Amasius* & *Amasia* dare solent invicem, symbolum servatur, quodque ideo vocant
 “a *trulobeknot*, à veteri *Danico tru*, *fides*, & *at losa*, *promittere*, unde compositum *at tru*
 “*losa*, *fidem dare*, *trulósá*, *fidem do*; ut in evang. *Island. til einrar meyar er trulofad var einum*
 “*manne, ad virginem, cujus fides data erat, vel desponsata erat viro*. Hinc etiam apud *Anglos*
 “*Scotosque* consuetudo reportandi capitalia donata curiose in gyros nodosque torta à solennibus
 “nuptiis plane quasi symbola insolubilis fidei, & affectus, quæ sponsam inter & sponsam esse
 “debent. Quinimo sodalitia hominum, qui mutua fide arctè vincuntur, sive probi ii, sive
 “scelesti sint, apud nos vocantur *knots*: ut, a *knot of fellows*, a *knot of thieves*, &c.
 “Et ita sociati, & fide vincti dicuntur *Anglice to be in a knot*. Notandum quoque est *no-*
 “*dos*, qui ad denotandum insolubile fidei & affectus vinculum, in monumentis *runicis* incidi so-
 “lent, sæpissime *anguiformes* esse, quod ex omnibus serpentum duntaxat genus in *nodos*, & gy-
 “ros se torquere solet; & quum *nodus* anguiformis cernitur, tum caput lecturo primum inter
 “gyros exquirendum, utpote à quo *runarum* descriptio inchoanda est. Quum igitur apud ve-
 “teres *Danos* & *Norvegos*, *nodus*, aut in *nodum* gyratus anguis insolubilis fidei & amoris symbo-
 “lum esset, non mirandum est regum sui temporis maximum, qui *Angliam*, *Daniam*, & *Nor-*
 “*vegiam* in sua potestate tenuit, se *NODUM* vocasse; id enim *Cnutus*, *Danice* *fnuttur*, si-
 “gnificat. Ob eandem forsitan rationem, apud istas gentes olim tot sibi *Ormi*, vel *Orms*, in nom.
 “*ormur*, quod *serpentem* denotat, nomen sibi alcivere, quod in cognomen celeberrimæ apud
 “*Danos Wormiorum* gentis jamdudum transit.

“Quum vero Alphabeti alia haud in exiguo numero extent, quorum *runæ*, cum superioris
 “Alphabeti elementis ejusdem nominis & valoris, aut fere universæ, aut earum magna pars,
 “aut saltem nonnullæ secus ductæ formatæque sunt, ea quoque in trinam classem distributa hic
 “quoque exhibenda tui gratia, lector, censemus.

“Prima classis eorum est, quæ *runas* habent è vetustis monumentis Saxeis & membranis de-
 “scriptas, quorum illa tabellis XVI inculpta hic se ostentant in Fig. I. II. III. IV. V. VI. VII.
 “VIII. IX. X. XI. XII. XIII. XIV. XV. XVI.

“Secunda classis est eorum, quæ numero novem, auctoribus privatis quibusdam doctissimis
 “viris, in publicum prodire, & hæc totidem tabellis exhibentur. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι.

“Tertia classis eorum est, quæ *Nuda Alphabeti* voco, ut quæ in mss, maxime in *Saxonicis*
 “nostris solitaria absque omni scriptura reperiuntur. Horum autem duodecim tabellæ sunt,
 “nempe 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. Tabella (5) tria continet, quæ extant ad calcem
 “codicis ms. *Hrabani Mauri*, de computo ad dilectum fratrem *Macharium*, qui in manu Saxo-
 “nica exaratur. Hujus codicis usum acceptum gratus refero reverendo doctissimoque viro na-
 “talibus, ingenio, & humanitate præclaro, *Ricardo Annesly* dignissimo Decano, & reverendis
 “fratribus *Canonicis Ecclesiæ Cathedr. Exoniensis*, & *Leofrici* fundatoris maximis ornamentis,
 “qui pro suo in antiquas literas amore, ex archivis ecclesiæ veterum membranorum quicquid
 “ibi *Saxonice* scriptum esset, in usum nostrum, rogati faciles miserunt.

“Præterea cum *runarum*, quæ in hæc triplici Alphabetorum classe ordinantur, magno in nu-
 “mero, magnaque etiam in diversitate habeantur, Tabulam MM. adjiciendam duxi, in quâ
 “universa earum varietas collecta, *runarum* studiosis ob oculos ponitur.

“Adhæc, cum ex simplicibus *runis* compositæ ortæ sint, quas, quia ex simplicibus contexun-
 “tur *vesiur* vocant, à verbo *veff*, *texo*; ideo præcipuos diversas *runas* componendi modos, qui-
 “bus vel vocalis vocali, vel consonans vocali, vel consonans consonanti jugari solet, in tab. NN.
 “exhibendos curavimus, cui etiam inscriptionem Runicam baptisterii *Bridekirkenfis*, in com.
 “*Cumb.* à Cl. *Nicolsono* emendatam subjunxi, propter jugationes *runarum*, quæ in ea cernuntur.

“Quinimo cum ejusdem *runæ* diversus adeo nonnunquam valor sit, ut literarum plurium *La-*
 “*tinarum* potestates obtineat, mei quoque exhibere duxi famosiores *runas πολυσήμεις*, quas habes
 “in tabella PP.

“Porro ne quid ad instituendum tyronem *runarum* studiosum, *Runolphi* nostri Grammaticæ
 “deesset, in Tab. T. diphthongos, duplices, & syllabarum ac vocum quarundam notas plane
 “ut necessarias Alphabetorum appendiculas adjungere visum est.

“Aliquid etiam ad origines *Runarum* dilucidandas ut adderem, si non tua expectatio, lector,
 “certe instituti nostri ratio flagitare videtur. Quapropter *runicorum* stemmatum tabulam (Z)
 “delineatam volui, in qua singulas *Runarum* tribus classesse, sub *Latinis Græcisque* literis, tan-
 “quam sub suis qualque principibus, in ordinem redactas te cernere forsitan delectabit. In qui-
 “bus quidem classibus, *Runæ*, quæ primum vel summum locum habent, à literis *Latinis Græ-*
 “*cisve*, ductus & lineaturas mutando, scilicet rectos in obliquos, circulos in angulos vertendo,
 “ut & lineolas demendo, addendove, aliquando etiam distorquendo & invertendo, ortum pro-
 “ximè ducunt. Quæ in secundo loco, vel ordine ponuntur, ab iis, quæ in primo stant, iisdem
 “modis, præsertim mutando situs literarum, earumque facies, quæ dextram spectant vertendo